

Modeltekst til brev

Fra: Navn, adresse, e-mail

Til: Firma / forhandler

Dato

Kære Hr./Fru

Med henvisning til EU's nye kemikalie Lovgivning, REACH, vil jeg bede Dem oplyse mig om tilstedeværelsen af kemiske stoffer fra kandidatlisten over særligt farlige kemiske stoffer i Deres produkt:

_____ eller dets emballage.

Hvis nogle af disse kemiske stoffer er til stede, har De ifølge loven pligt til at oplyse navnene på dem og give mig tilstrækkelig information om sikker brug af produktet, inden 45 dage.

Jeg vil være taknemmelig, hvis De også vil oplyse hvilke andre skadelige kemiske stoffer, der måtte være i dette produkt, og hvad De gør for at tilbyde tilsvarende produkter, som ikke indeholder dem. Ønsker De i øvrigt at gøre mere for at identificere skadelige kemikalier, kan De se REACH S.I.N. List 11 (www.sinlist.org) og European Trade Unions Priority List (www.etuc.org/r/830).

Mere information om Deres forpligtelser i henhold til REACH kan De få ved at kontakte Miljøstyrelsens REACH Helpdesk: www.mst.dk/Kemikalier/REACH+Helpdesk eller Tlf.: +45 7012 0211

Her finder De oversigten over andre EU-landes REACH Helpdesk: http://echa.europa.eu/reach/helpdesk/national-help_contact_en.asp

Med venlig hilsen

Kopi af brevet er sendt til:
1. European Chemicals Agency, P.O. Box 400, 00121 Helsinki, FINLAND
2. Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
3. Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, postboks 2188, 1017 KBH K.

Yderligere læsning

- Kemikalier, miljø og sundhed – en udfordring for EU's kemikaliepolitik http://www.ecocouncil.dk/download/kemi_miljo_sundhed.pdf
- "Choosing Our Future" – Humoristisk bog på engelsk og fransk <http://www.choosingourfuture.eu/>
- "Breast Cancer: Preventing the preventable" - på flere EU sprog <http://www.chemicalshealthmonitor.org/spip.php?rubrique100>
- "Bisphenol A in plastics" – engelsk http://www.env-health.org/IMG/pdf/15_foee_bisphenol_cons_lr.pdf
- Mere om REACH - engelsk, spansk, fransk, tysk <http://www.chemicalshealthmonitor.org/spip.php?article273>
- How REACH affects our health - på 7 EU sprog <http://www.chemicalshealthmonitor.org/spip.php?article148>

Se mere på www.chemicalshealthmonitor.org Vær aktiv (se "Take action")

Hjælp med at standse brugen af skadelige kemikalier gennem vores online aktion Hold dig informeret

- Få de seneste nyheder om REACH
- Læs Chemicals and Disease News Bulletin, som udsendes regelmæssigt
- Kontakt: info@env-health.org

Denne folder er en del af *Chemicals Health Monitor Project*, og udarbejdet af Health and Environment Alliance i samarbejde med søsterorganisationer over hele Europa. Projektet har som formål at forbedre folkesundheden ved at sikre, at vigtige videnskabelige beviser på sammenhænge mellem kemikalier og sundhedsskader bliver omsat til politisk handling så hurtigt som muligt.

Februar 2009 udgave: Health and Environment Alliance (HEAL), 28 Blvd Charlemagne, 1000 Brussels, BELGIUM. Oversat (december 2009) af Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4b, 2200 København N, Danmark

Health and Environment Alliance har med taknemmelighed modtaget økonomisk støtte fra Sigrid Rausing Trust, Marisla Foundation og EU-Kommissionens Miljødirektorat. De fremførte synspunkter i denne folder er ikke nødvendigvis de officielle hos bidragsyderne og EU's institutioner.

Det Økologiske Råd har modtaget støtte fra Nævnet for Fremme af Debat og Oplysning om Europa.

Farlig kemi i forbrugerprodukter? Du har ret til viden!

Download dette brev (på flere EU sprog) her:
www.chemicalshealthmonitor.org/spip.php?rubrique111

Hvis du ikke modtager svar inden 45 dage, kan du kontakte Miljøstyrelsen på telefon 72 54 42 78 eller ved at udfylde et skema på <http://www.frontlinien.dk/Eis/-Indberetningsskema.aspx>

Send gerne brevet anbefalet til producent/forhandler. Herved har du bevis på, at forespørgslen er indgivet med dens dato.

Nogle producenter er allerede begyndt at identificere farlige kemiske stoffer i deres produkter og arbejder på at erstatte dem med bedre alternativer: det kan enten være med mindre farlige stoffer, ændret fremstillingsproces eller design.

For mere information, se <http://www.greenpeace.org/international/press/reports/-chemical-home-company-progress>

FORBRUGERRÅDET

GREENPEACE

DET ØKOLOGISKE RÅD

Denne folder kan hentes fra
Chemicals Health Monitor www.chemicalshealthmonitor.org,
Det Økologiske Råd www.ecocouncil.dk
og Forbrugerrådet www.fbr.dk

Skadelige kemiske stoffer: hvordan påvirker de dig?

Der er gennem årene fremkommet adskillige videnskabelige beviser på sammenhænge mellem kontakt med visse industrikemikalier og forskellige sygdomstilstande. Det gælder allergier, indlæringsvanskeligheder, visse kræftformer, ufrugtbarhed og andre reproduktionsskader. Kontakten kan ske gennem den luft, vi indånder, maden vi spiser, vandet vi drikker, hele det miljø vi lever i – både indendørs og udendørs – og gennem de produkter vi bruger. For eksempel kan husstøv eller kontorstøv indeholde kemiske partikler fra forskellige genstande og trænge ind i kroppen, når vi trækker vejret. Det gælder også for kemiske stoffer i dampe afgivet fra den ny sofa eller madras. Også vores hud optager kemiske stoffer direkte fra f.eks. dampe eller lotion.

Der findes skadelige kemiske stoffer i mange dagligdagsprodukter, f.eks. i personlig pleje, kosmetik, parfume, rengøringsprodukter, møbler, madrasser, gulvtæpper, tekstiler, elektronik, ledninger, lamper, køkkenredskaber, gryder og pander, bokse til madopbevaring, tøj, kontorartikler, legetøj m.m. ... Og de kemiske stoffer står i det fleste tilfælde ikke på varedeklarationen. Og når stofferne er deklareret, indeholder listen mange stoffer, og det er vanskeligt at vide, hvilke der kan være skadelige.

Det er bedre og billigere at forebygge end at helbrede! Jo færre skadelige stoffer der findes i hverdagsprodukterne, jo bedre. Ingen ønsker at blive udsat for kemikalier, som gør os syge. Så først må vi vide, hvilke skadelige kemikalier der anvendes i produkterne eller til fremstillingen af dem, og på hvilken måde de kan skade os.

Beskyt dig selv ved at bruge din ret til viden

Den ny kemikalielov, REACH, trådte i kraft i EU i 2007. Den har en række svagheder, men den giver de europæiske forbrugere "ret til viden" om de mest skadelige kemiske stoffer i produkterne. Når du spørger, har producenter og forhandlere pligt til, inden for 45 dage, at fortælle dig om et produkt indeholder kemiske stoffer, som er på REACH-listen over "de mest skadelige" (officielt kaldet "Kandidatlisten for særligt problematiske stoffer"). Producenten/forhandleren skal også give dig tilstrækkelig information om sikker anvendelse af produktet. Du kan bede om oplysninger både før og efter et køb. Med mere aktuel viden kan du bedre vælge, hvad du køber, og hvordan det skal anvendes. Ved at spørge, viser du producenten og forhandleren, at du foretrækker at købe ufarlige produkter. I folderen finder du en modeltekst til et brev, hvor du kan bede om information fra producenten/forhandleren. Tag den med, når du går på indkøb. Udfyld og underskriv den, og giv den til forhandleren eller send den til producenten.

REACH giver kun producenterne og forhandlerne pligt til at oplyse dig om de kemiske stoffer, som er på listen over "de mest skadelige" (se listen på http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp). Gennemførelsen af REACH-systemet går langsomt – listen er stadig ret kort. Jo længere listen bliver, jo mere information vil du få om, hvad der virkelig findes i produkterne. Ved at spørge producenterne eller forhandlerne om skadelige kemiske stoffer, sendes et signal til lovgiverne om, at offentligheden tager kemikaliesikkerhed alvorligt. Det tilskynder regeringerne til hurtigt at sætte flere skadelige stoffer på listen. Fortæl os meget gerne hvilke svar du får fra producenterne og forhandlerne info@env-health.org og info@ecocouncil.dk.

Hvordan kan du påvirke producenter og forhandlere til at levere mindre farlige produkter?

Ved at bruge din "ret til viden" får du også en vigtig mulighed for at påvirke, hvorledes producenterne fremstiller tingene, hvad de putter i dem, og endog hvilke ting der kan fås i butikkerne. Presset fra offentligheden virker ofte hurtigere end lovgivningen. Producenterne og forhandlerne skal vide, at folk ønsker ufarlige produkter nu. Du kan tilskynde producenterne og forhandlerne til at undgå de skadelige kemiske stoffer, og i stedet udvikle og anvende mindre farlige alternativer. Flere folkelige samt faglige organisationer har udarbejdet lister over skadelige stoffer ud fra REACH kriterierne. Bed producenterne og forhandlerne om at anvende disse lister til at identificere og erstatte skadelige kemiske stoffer.

Substituer Nu

For at fremme arbejdet med REACH-lovgivningen og for at identificere kemiske stoffer, som bør fjernes, har International Chemical Secretariat (ChemSec) udgivet S.I.N.* List 1.1 (*Substitute It Now!) som indeholder 356 kemiske stoffer. Disse stoffer opfylder REACH kriterierne for at tilhøre de mest skadelige kemiske stoffer. www.sinlist.org

Fagforbundenes prioriteringsliste

Den Europæiske Faglige Samarbejdsorganisation (ETUC) har udarbejdet en liste med over 300 kemiske stoffer (Trade Unions Priority List), for at skabe opmærksomhed på lidelser påført arbejdere, som er udsat for kemiske stoffer i deres job. Disse stoffer opfylder REACH-kriterierne for de mest skadelige kemiske stoffer. De bør erstattes for at beskytte helbredet hos arbejdere og forbrugere. Listen har mange stoffer til fælles med SIN-listen. www.etuc.org/r/830

"Stoffer med særligt farlige egenskaber" er i EU lovgivningen defineret som stoffer, der:

- er kræftfremkaldende (carcinogene)
- er skadelige for arveanlæg (mutagene)
- skader fertilitet eller giver fosterskader (reproduktions-skadende)
- er svært nedbrydelige i naturen, kan ophobes i kroppen, eller har giftvirkning (persistente, bioakkumulerende, toksiske)
- har andre alvorlige egenskaber (og giver anledning til samme grad af bekymring)

SKJULTE FARER

Eksempler på kemiske stoffer som ikke altid nævnes på varedeklarationen. Ikke alle disse kemikalier er dog endnu på listen over "de mest skadelige"

Phthalater (plastblødgørere): Di-ethylhexylphthalat (DEHP), dibutyl phthalat (DBP) og benzyl butyl phthalat (BBP).

Egenskaber: skader forplantningsevnen.

Sundhedspåvirkning*: kan kædes sammen med forstyrrelser i kønsudviklingen hos børn, kan virke hormonforstyrrende.

Produkter: kosmetik, shampoo, fugtighedscreme, parfume, visse typer ældre børneligelegetøj (ikke tilladt i nyt legetøj), tekstiler, gulvtæpper, møbler, plastemballage, bilinteriør, skifteunderlag, gulvbelæggninger, bruseforhæng og andre artikler af PVC.

Bromerede flammehæmmere: Deca og Penta bromeret diphenylether, (deca-BDE, penta-BDE) samt, hexabromcyklododecan (HBCDD).

Egenskaber: svært nedbrydelig i miljøet (persistent), kan ophobes i kroppen (bioakkumulerende), kan have giftvirkning.

Sundhedspåvirkning*: kan have skadelig effekt på lever, hjerne og nervesystem, nogle kan virke hormonforstyrrende.

Produkter: madrasser, gulvtæpper, sofaer og bløde møbler, tekstiler (gardiner, sædeovertræk m.m.), tøj (noget børneligelegetøj), elektronikprodukter (computere, mobiltelefoner, TV-apparater, DVD-afspillere), strygejern, lamper.

Perfluorinerede kemikalier: (PFOA, PFOSA, PFOS) Perfluorooctansyre, perfluorooctansulfonamid, perfluorooctansulfonat.

Egenskaber: svært nedbrydelig (persistent); kan ophobes i blod og lever (bioakkumulerende), kan have giftvirkning.

Sundhedspåvirkning*: kan forårsage misdannelser, skade immunsystemet, forstyrrer skjoldbruskkirtelhormon.

Produkter: slip-let køkkengrej (PFOA anvendes i fremstillingen), vandtæt overtøj, fødevareremballage, i gulvtæpper og møbelstoffer.

Bisphenol A (BPA)

Egenskaber: kan virke forstyrrende på hormonsystemet og på immunsystemet.

Sundhedspåvirkning*: kan skade det mandlige reproduktionssystem; kan forøge risikoen for visse former for kræft; kan medføre fedme, insulinresistens, polycystisk ovariesyndrom** (PCOS), abort.

Produkter: sutteflasker, vandflasker, indvendig belægning i konserves- og drikkevaredåser, plast-tandfyldninger, el- og elektronikgenstande.

* som påvist ved forsøg på dyr, som er en standardmetode til at bestemme, hvilke kemiske stoffer der er skadelige for mennesker, og derfor skal kontrolleres eller forbydes.

** hormonel forstyrrelse hos kvinder, der typisk viser sig ved tilstedeværelsen af flere cyster i æggestokkene og nedsat fertilitet.

